

Forfatter: Møller, Poul Martin

Titel: Udrag fra LITTERÆR ANMELDELSE FRA 1824

Citation: Møller, Poul Martin: "Skrifter i Udvalg", i Møller, Poul Martin: *Skrifter i Udvalg*, udg. af HANS BRIX ; SOPH. MICHAËLIS ; CARL S. PETERSEN ; POUL TUXEN , 1930, s. 130.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-moeller02val-shoot-idm140573402689120/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Skrifter i Udvalg

Lillien han monne ilsomt gribe,
Holder længe den — den stift beser,
Derpaa langsomt mon den sønderrive,
Mens han skønt med Taarer skoggerler!

Den slappe Sentimentalitet, som udtales i slige ørkesløse Drømme, betragtes af mange Ynglinge som et Fortrin, en højere Aandsretning, over hvis Besiddelse man kan gøtte sig; da den dog i Grunden kun er et irreligiøst Egensind, der finder sin Næring i afmægtige Digtets Læsning, og alene helbredes ved Arbejdsomhed og mandig Resignation. Som det gjerne gaar, forbindes ogsaa her med den sygelige Følsomhed en over alle Grænser skridende Stræben efter Naivetet. Til Eksempel herpaa tjene Linjer som: »Se mig danskt i Øjet, Broder«! (»Danskhed«); »Den Herre han støtter sit Hoved paa Hand; thi noget maa holde mod Sorgen Stand«; »Underligt er mig dit Væsen, du lille kunstige Tingest« (»Til mit Ur«). — — En Følge af denne Higen efter det barnlige er ogsaa den hyppige Brug af Deminutiver. I flere Tidsaldres Litteratur vil man kunne gøre den Iagttagelse, at disse kælné *nomina* mest have grasseret efter Smagens Forfald. De spæde Følelser finde da et hvert Billede for materielt. Selv de mest æteriske Væsner maa reduceres efter en formindsket Maalstok. Saaledes fremkomme de ømme Udtryk: Blomsterlil, Pigelil, samt — med Formindskelse baade for og bag — Smaafugl, Fuglelil o. s. v.

Ingemanns Poesier synes, som af de allerede gjorte Bemærkninger let er forklarligt, i Særdeleshed at have tjent Himeros's Forfatter til Mønster. — — Det er besynderligt, at flere uheldige Forgængeres Eksempel ej har overbevist Forfatteren om, at Fan-

tasier som Ingemanns, der især have deres Betydning som Udstrømninger fra en elskværdig Personlighed, slet ej ere skikkede til at kopieres. Overhovedet er saa vel Stoffet som Behandlingen i denne Samling ikkun et svagt Genskin af bekendte Forbilleder. Her findes naturligvis en Havfrue, der lokker en Yngling ned i sit Dyb (»Fristelsen«), men langt fra nogen ny Fantasi over disse Vandets mystiske Beboere. Hun fremstilles blot, som sædvanligt, dansende og syngende i Maaneskin. Ogsaa det omvendte Billede gives i »Havmanden« med tit omfattet Belysning af samme Planet. Begge Skildringer staa uendelig langt under de mangfoldige Forbilleder af Goethe, Oehlenschläger, Schack Staffeldt, Ingemann o. s. v. — Den samme Trivialitet hersker ogsaa i de Forsøg, Forfatteren har gjort paa at tilegne sig Kæmpevisernes Tone. De bestaa, som de fleste moderne Kopier af slige Digte, blot i en Udskrivning af de mest iøjnefaldende Fraser, som: »at sidde ved bredden Bord«; »fæste saa væn en Maard«; »aksle sit Skind« o. s. v., samt en rigelig Brug af Ordene: mod, kvær, drud, prud, Gammen, Lilievand, Ros, grønne Lide o. s. v.

Himeros er, som gjerne hvert Bind, der bringes for Lyset af Nutidens unge Digttere, rigelig udstyret med Romancer og Ballader. Efter deres Bregreber om denne Digtart falder det ogsaa let at forfærdige slige Smaaarbejder i Dusinvis. Uden stor Vanskelighed lod en Formularbog sig affatte, med Anvisning for unge Mennesker til at skrive og ekscerpere Romancer paa egen Haand. Balladernes Slutninger have allerede faaet en temmelig fast Form. De ende som oftest med et hovedkuls Dødsfald, blegt Maa-